Horizon.taal

Jaargang 43 - nummer 252

november - december 2011

“Slechte gewoontes”

... bij het leren van een taal

(p. 4)

www.esperanto.be

HORIZONTAAL

Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w., 43ste jaargang.
Verschijnt de 1ste van elke oneven maand.
Overname van artikelen is vrij op voorwaarde dat de bron wordt vermeld en een exemplaar aan de redactie wordt gestuurd.

Redactie en administratie:

Vlaamse Esperantobond v.z.w.
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen
tel.: 03 234 34 00 fax: 03 234 54 33
Epost: horizon.taal@esperanto.be
Webstek: http://www.esperanto.be/fel/nl.

Abonnementen: 25,00 EUR

Rekeningen:

t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen: KBC 402-5510531-55
of Fortis 001-2376527-06.

IBAN-nummers van FEL:

IBAN BE66 0000 2653 3843
BIC: BPOTBEB1

Redactie:

Kimmie Spaapen

Medewerkers:

Lode Van de Velde, Petro De Smedt, Ivo Durwael, Agnes Geelen, Paul Peeraerts, Roland Rotsaert, André Ruysschaert, Emiel Van Damme, Kris Panis, Julia Litvinova, e.a.

Verantwoordelijke uitgever:

Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Advertentietarieven: (alle prijzen zijn in euro)

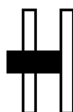
	1-malig	3-malig*	6-malig*
formaat 1/1:	252	625	1000
formaat 1/2:	150	375	600
formaat 1/3:	110	275	440
formaat 1/4:	80	200	320
formaat 1/6:	55	140	220
formaat 1/12:	30	75	12

* Inlassing van 3x dezelfde advertentie van een door u drukklaar geleverd exemplaar.

Op deze tarieven geldt het BTW-tarief van 21%.

Kleurtoeslag bedraagt 125 euro per kleur en per inlassing.

Voorwoord

Ik zou graag het voorwoord voor dit nummer willen wijden aan de bijzondere datum 11.11.11.

Ter nagedachtenis van het einde van een der grote oorlogen;

In Flanders fields the poppies blow
Between the crosses, row on row
That mark our place; and in the sky
The larks, still bravely singing, fly
Scarce heard amid the guns below.
We are the dead. Short days ago
We lived, felt dawn, saw sunset glow
Loved, and were loved, and now we lie
In Flanders fields.
Take up our quarrel with the foe:
To you from failing hands we throw
The torch; be yours to hold it high.
If ye break faith with us who die
We shall not sleep, though poppies grow
In Flanders fields.

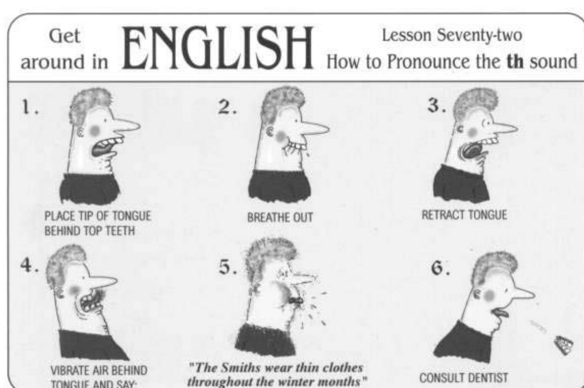
Kimmie

Inhoud

"Slechte gewoontes"

... bij het leren van een taal

Wanneer we onze moedertaal leren, leren we eigenlijk ook – achteraf bekeken – "slechte gewoontes" waar we onszelf niet van bewust zijn. Een voorbeeldje is het al dan niet aanblazen van de letter h. Franstaligen die Nederlands leren, hebben zo de neiging de begin-h niet uit te spreken, naar analogie van 'homme' en 'haie'. In het Frans valt de klemtoon ook vaak op de laatste lettergreep, wat moeilijk af te leren blijkt en tot uiting komt bij het aanleren en spreken van een andere taal.

Elke taal heeft zo haar fonologische regels. In het Spaans kan een woord – normaal gezien – niet met een s beginnen. Spanje zelf heet bijvoorbeeld 'España', school is 'escuela', stoof (kachel) is 'estufo', studeren is 'estudiar' enzovoort. Als een Spanjaard een Nederlands woord moet uitspreken dat met een s begint, zal die de neiging hebben er een e vóór te plakken omdat dat nu eenmaal zo werkt in het Spaans. Fonetisch gezien zou een Spanjaard 'escuela' op een fonetische manier als [skuela] kunnen noteren, omdat het "evident" is dat vóór de begin-s een e moet komen.

Het Japans gebruikt (naast de Chinese kanji) een syllabeschrift; zo zijn ook de woorden van de taal opgebouwd: uit medeklinker-klinkerlettergrepen en soms met een n om de lettergreep te sluiten (dat is de enige mogelijkheid; en die n heeft een apart schriftteken). De eerste syllaben luiden 'a i u e o, ka ki ku ke ko, sa shi su se so'... In de laatste reeks zie je dat er geen 'si', maar 'shi' staat. De lettergreep 'si' is zeer ongebruikelijk, zodat Japanners de neiging hebben in andere talen de s vóór de i ook als 'sh' uit te spreken. Dit leidde tot een komisch effect toen ik tijdens een cursus Engels in Japan mijn studenten het zinnetje en met de bijbehorende gebaren 'I am sitting' liet zeggen...

In het Russisch wordt de letter e doorgaans als 'je' uitgesproken. Het is bijvoorbeeld Президент [prezidjent] in plaats van [prezident], 'dag' is день [djen] in plaats van [den]. Onze e bestaat ook, maar die wordt als 'э' geschreven en wordt veel minder gebruikt. Een Rus zal die 'j' dus ook vóór onze e's willen plakken, als ware het vanzelfsprekend. Een andere Russische "gewoonte" is het verschuiven van de onbeklemtoonde 'o' naar 'a'. Bijvoorbeeld '(ik) spreek' is говорю, [gavarjoe] in plaats van [govorjoe]. Dit laat ook zijn sporen na wanneer Russen andere talen spreken. Een van origine Russische collega van me zegt bijvoorbeeld systematisch "kampjoeter" in plaats van "kompjoeter".

Een ex-collega die uit Servië afkomstig was, sprak me een keer over "een lader" die hij nodig had, "een lader". Het duurde even alvorens bleek dat hij geen "lader", maar een "ladder" zocht. Voor ons is het verschil tussen de lange en korte(1) 'a' overduidelijk, maar dat is enkel en alleen omdat we van bij de geboorte beide klanken hebben geleerd, en dus hebben leren onderscheiden. Voor ons zijn de [a] en de [ɑ] betekenisonderscheidend, het zijn dus verschillende fonemen (betekenisonderscheidende klanken), terwijl ze in andere talen vaak 'allofonen' zijn, d.w.z. dat men ze als een en dezelfde klinker interpreteert. Hoogstens denkt men dat hij of zij uit een andere streek komt of een ander dialect spreekt.

Vlamingen hebben het geluk zowel Nederlands, Frans als Engels te leren op school en zo een breder klankregister te hebben aangeleerd dan bijvoorbeeld Franstaligen of Polen. Toch hebben ook wij moeilijkheden, bijvoorbeeld met de Russiche 'ы' (die ergens tussen de 'i' en de 'oe' ligt), de Turkse ongestipte 'i' ('ı'), de tonen in de Chinese taal (4 intonaties + intonatieloze), de clicks in sommige Afrikaanse talen, ...

Ook de opeenvolging van medeklinkers in Slavische talen, die volgens onze eigen fonologische regels onmogelijk zijn, zoals de 'щ' [shtsh]

Wanneer we onze moedertaal leren, leren we eigenlijk ook – achteraf bekeken – “slechte gewoontes” waar we onszelf niet van bewust zijn.

in het Russische щи (koolsoep), de ‘prz’ in het Pools (bijvoorbeeld “przepraszam”, excuseer), zijn voor ons tongbrekers.

Maar ook dichter bij huis valt het voor menige ongetrainde Vlaming moeilijk om de Engelse klanken correct uit te spreken. Dan krijg je een soort steenkolenengels dat klinkt als “Doe joe spiek Deuts?” in plaats van “Do you speak Dutch?” of “fillem” in plaats van “film”. Uit een onderzoek blijkt dat Nederlandstaligen vaak uitspraakfouten maken. Het woord “bed” klinkt vaak eerder als “bet” (bij ons worden eindklinkers immers doorgaans stemloos), “bat” als “bet”, waardoor er verwarring kan ontstaan. Andere voorbeelden zijn pull/pool, van/fan, thin/tin, both/boat.

Een ander soort slechte gewoonte zijn de stopwoordjes en tijdrekkers, zoals de “euh” die je een Vlaming vaak hoort zeggen wanneer die een andere taal spreekt, terwijl in andere talen vaak andere klanken of korte woordjes gebruikt worden om tijd te rekken, bijvoorbeeld “so” en “also” in het Duits, “eetto” of “eetto ne” of “ano” in het Japans. Dit is een voorbeeldje dat de verstaanbaarheid niet beïnvloedt, maar wel een komisch effect geeft (voor wie erop let) en waardoor men meteen door de mand valt als “vreemdeling”. Het is dus als het ware een sjibbolet[(2)].

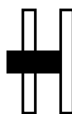
Van zo jong mogelijk, zo veel mogelijk en zo goed mogelijk luisteren (en vervolgens spreken) is het enige recept om een andere taal naar behoren uit te spreken en te beheersen als een moedertaalspreker. En ach, als men niet als een moedertaalspreker kan klinken, dan moet men zich er maar bij neerleggen dat een exotische uitspraak vaak ook zijn charmes heeft.

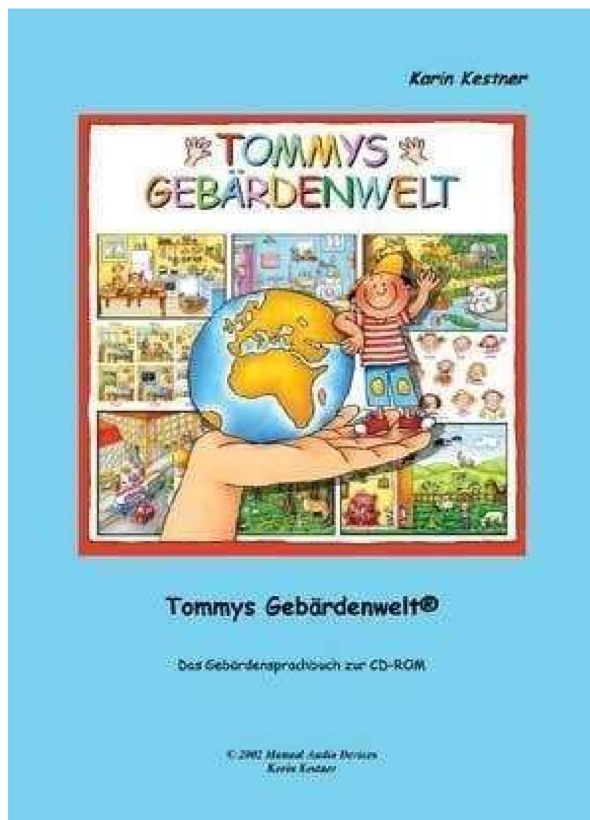
Lode Van de Velde

---

¹ Ik heb “lange” en “korte” gebruikt omdat dat de meest gangbare benaming is; eigenlijk kunnen beide even lang uitgesproken worden en toch van klank verschillen: de “a” in “lader” klinkt namelijk hoger (eigenlijk: meer gespannen) dan de “a” in “ladder”.
² Een sjibbolet is een uitspraak (zinnetje, woord) die eenduidig aangeeft of de spreker al dan niet tot een bepaalde groep behoort.

Bronnen: Phonology, Theory and Analysis, Larry M. Hyman, University of Southern California 1975, ISBN 0-03-012141-8.
http://www.kennislink.nl/publicaties/kromme-tenen-van-steenkolenengels
http://igitur-archive.library.uu.nl/dissertations/2006-1018-200515/Doel-13-completetext.pdf

De boeken van Karin Kestner over De Duitse gebarentaal.

Gebarentaal

De Duitse gebarentaal heeft grote verschillen volgens streek en leeftijd. Met computers en 3D-camera's werkt het Instituut voor Duitse gebaren-taal van de Universiteit Hamburg aan een gebarentaal-woordenboek dat in 2023 zou moeten gereed zijn. Sommigen vinden dit nutteloos omdat Karin Kestner uit Kassel al een vergelijkbaar woordenboek op de markt gebracht heeft. Het nadeel van dit laatste woordenboek is dat het de Kasselse variant van de gebarentaal tot norm maakt. Uiteindelijk zou het onderzoek moeten leiden tot het automatisch omzetten van gebarentaal in tekst en omgekeerd.

(Der Spiegel, 34/2011)

Brussel

"Brussel is het slachtoffer van de opsplitsingstendens. Met verschillende talen in contact komen zou een enorm pluspunt kunnen zijn. Nu is taal juist wat ons van elkaar vervreemdt. Mijn generatie was apetrots op haar talenkennis. Die voorsprong zijn we kwijt."

(Mediafiguur Annebelle Van Nieuwenhuyse, Brussel deze week, 25.8.2011)

Absurde Belgische realiteit

"Een verbaasde Colombiaan kon er maar niet bij dat twee Belgen in zijn Colombia een week met elkaar optrokken, communicerend in het Spaans. Omdat de ene geen Nederlands kende en de andere geen Frans."

(Cineast Vincent Peal, Brussel deze week, 25.8.2011)

Dialect

"Het is jammer dat we op school alleen mooi Nederlands leren en geen dialect. Vooral dat laatste wordt gebruikt in winkels, waardoor onze

integratie nog moeilijker wordt.”

(Barcelonese die al drie jaar in Roeselare woont, Het Nieuwsblad, 8.9.2011)

Spaans meer geliefd dan Frans

Het Frans is, na het Engels, nog altijd de belangrijkste vreemde taal in het Duitse onderwijs, maar de belangstelling ervoor gaat achteruit, zelfs in het grensgebied met Frankrijk. Het aantal leerlingen dat Spaans kiest is daarentegen in vijf jaar met 38 % gestegen.

(Der Spiegel, 37/2011)

Esperanto

TED

TED (Technology Entertainement Design) is een Amerikaanse stichting die in 1984 opgericht werd om interessante ideeën over de hele wereld te verspreiden. Van de (korte) voordrachten waarin een idee uiteengezet wordt, maakt TED filmpjes die vrij op internet te bekijken zijn. Deze filmpjes worden zoveel mogelijk voorzien van onderschriften in andere talen. Van de 800 filmpjes hebben er al enkele tientallen Esperanto-onderschriften. Algemene informatie over TED staat op http://nl.wikipedia.org/wiki/TED_(conferentie), de filmpjes staan op www.ted.com/translate/languages/epo.

(Henri Masson)

Nederlands en Esperanto

Wim Jansen vond 49 Esperanto-woorden (van akcio tot vrako) die van Nederlandse oorsprong zijn en via het Duits in de Esperanto-woordenschat terechtkwamen.

(Gepubliceerd in “Florilegium Interlinguisticum - Festschrift für Detlev Banke zum 70. Geburtstag”)

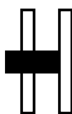
ViVo

Op het internet kunnen meerdere woordenlijsten met onder meer Esperanto gevonden worden. Dank zij ViVo (Vikia Vortaro, www.kono.be/vivo/) kunnen ze allemaal tegelijk doorzocht worden. Het is mogelijk de instellingen aan de eigen voorkeuren aan te passen.

(Lu Wunsch-Rolshoven, esper-german)

Kolektanto de Stijn Streuvels
petas la **helpon** pri la kompilado de lia bibliografio kaj pri la kompletigo de sia kolekto.
Se vi posedas gazetojn aŭ librojn kun en ili tradukoj de **Stijn Streuvels**,
mi volonte ricevos viajn reagojn.

Rindert van der Meulen, Beukenlaan 19, 9471 RD Zuidlaren, Nederland.
tel: 0031-50-4093074; email: rindertvdmeulen@hetnet.nl; www.streuvels.nl

Tenzij anders vermeld zijn alle vergaderingen gratis en voor iedereen toegankelijk. Let wel dat de meeste activiteiten in het Esperanto plaatsvinden. Uiteraard zijn we steeds bereid geïnteresseerde bezoekers in het Nederlands te woord te staan.

ANTWERPEN – Groep “Esperanto-Antwerpen”

http://esperanto-antwerpen.weebly.com/

Alle programma's hebben plaats in het Esperantohuis, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, in het clublokaal op de eerste verdieping. De clubavond begint om 20.00 uur. Iedereen is welkom.

Elke vrijdagavond is er een bijeenkomst. Het programma zal tijdig verschijnen op volgende webstek: http://esperanto-antwerpen.weebly.com/

4 nov.: Wenskaarten maken (Leontine Janssens) heeft elk jaar succes met haar avondje wenskaarten maken. Wie eens iets anders wil dan de wenskaarten van de supermarkten of de kerstmarkt kan in onze club zelf wenskaarten leren maken. Alles ligt klaar, maar als je zelf nog een schaar of ander materiaal wil meebrengen dan kan dat.

11 nov.: Hoe kan je samenstellingen van woorden maken in Esperanto? Andreo Peetermans is student in de taalkunde. Hij geeft ons de volledige uitleg over hoe de woordvorming in elkaar steekt in het Esperanto. Esperanto wordt wel eens vergeleken met een blokkendoos of Lego, maar toch mag je niet zomaar alle elementen aan elkaar kleven. Wat mag en niet mag kom je dan nu eindelijk te weten!

18 nov.: Actuele situatie van de Esperantobeweging in Indonesië (Serio Cabral) Heidi Goes is bekend in Indonesië. Ze heeft er een ruime ervaring opgebouwd in het geven van cursussen aan beginnelingen en gevorderden. Als geen ander kent zij het leven van de Esperanto-beweging in Azië. Maar alles evolueert snel in Azië. Wie wil bijblijven kan niet anders dan komen ‘updaten’.

25 nov.: Geometrie in talen Prof. Dr. Alain Gottcheiner (ULB) geeft wiskunde maar heeft een voorliefde voor Esperanto. Hij weet zijn publiek te boeien met zijn detective-romanachtige aanpak om een goede theorie uit te leggen. De ‘plot’ is steeds een verrassing. Zo had je het zeker nooit bekeken.

2 dec.: De donkere kant van “groene energie” Yannick Vercammen werkt aan een doctoraat in de scheikunde. Dat het soms moeilijk is om stellingen te bewijzen heeft hij aan den lijve ondervonden. Hoe plausibel de these ook mag zijn, een bewijs vinden is soms moeilijk. Hetzelfde geldt voor groene energie. Hoe goed bedoelingen ook mogen zijn, het is moeilijk te bewijzen dat men met groene energie 100% op het goede pad zit.

9 dec.: Communicatie in een internationale context Kiki Tytgat is altijd met talen bezig geweest. Toch stelt ze vast dat het niet voldoende is om andere talen te spreken. Je moet ook wel iets weten van de culturele achtergrond van de ander. Dit geldt ook voor Esperanto. Met Esperanto kan je vlot met elkaar communiceren, maar om elkaar volledig te begrijpen moet je toch op zoek gaan welke waarden deze andere meedraagt. Kiki zal dan ook vooral met het publiek praten, reken maar niet op een monoloog.

11 dec.: Sinterklaasfeestje, van 14 tot 17 uur.

16 dec.: Zamenhoffeest Elk jaar wordt er een avond georganiseerd ter ere van Dr. Zamenhof. Hij werd geboren in Bialystok (Polen) op 15 december 1859. Zijn werk wordt ter sprake gebracht voor en na het menu. Want een goede babbel in het Esperanto lukt nog het beste bij een goede maaltijd. Ons feestmenu + aperitief bieden we aan tegen een democratische prijs. Drankjes zijn vrij te bestellen aan het buffet.

23 dec.: Afscheid van een professionele Esperantist...met verrassingen!

BRUGGE

Hou onze webstek
www.esperanto-brugge.weebly.com in het oog
voor de komende activiteiten of vraag meer
informatie via: heidi.goes@gmail.com.

BRUSSEL – Esperantista Brusela Grupo

http://users.belgacom.net/EBG

Opgelet: nieuwe vergaderplaats: gebouw Van Maerlant, op de hoek van de gelijknamige straat en de Belliard-straat, tegenover het Leopoldpark, dicht bij metrostation Maelbeek.

Aangezien dit gebouw tot de Europese Instellingen behoort, is er een vrij strenge controle. Bezoekers

gelieven zich op voorhand aan te melden.

Info: Hélène Falk, Eikenlaan 7, 1640 Sint-Genesius-Rode, tel.: 02 358 42 14, helene.falk@skynet.be

GENT – La Progreso

http://www.esperanto.be/gent

Vrijdag 25 november: Eduard Custers zal het hebben over "Het Belgische Compromis". Wat is het? Bestaat het echt en op welke wijze verschilt het van de "normale" compromissen?

Zaterdag 17 december: Natuurwandeling in het Gentse natuurreservaat Bourgoyen onder leiding van Diane Bauwens met als thema "vogels kijken". Breng dus je verrekijker mee. De wandeling is 6km lang en duurt ongeveer 2,5 uur. Bij regenweer kan het op sommige plaatsen modderig zijn. Afspraak om 14.00u aan het bezoekerscentrum in de Driepikkelstraat 32 te Mariakerke. Het centrum is goed bereikbaar met bus 3. Na de wandeling is er een drankje in het onthaalcentrum en eventueel een gezellig etentje in een Turks restaurant aan de Brugsesteenweg voorzien.

KALMTHOUT - La Erikejo

http://users.telenet.be/La.Erikejo/Index.htm

17 november: Presentatie met fotovoorstelling "De Elzas herontdekt". (Dhr. en mevr. Chris en Johan Donckerwolcke)

KAPELLE – Esperanto-Grupo "Meza Zelando"

Voor onze avonden, de laatste vrijdag van de maand om 19.30 u., worden we telkens bij een ander clublid te gast ontvangen. Inlichtingen over programma en plaats van samenkomst bij Sally en Dies Krombeen, tel.: (0113) 34 15 63 of Rie en Kees Dentz, tel.: (0118) 61 48 34.

KORTRIJK
Koninklijke Esperantogroep La Konkordo

www.esperanto-kortrijk.info

Maandelijkse bijeenkomst in Erfgoedhuis zaal Lessius 1ste verd. O.L.Vrouwstraat 45, Kortrijk tel. 056/27 74 24. Elke vierde dinsdag van elke maand van 19u30 tot 21u30 niet tijdens juli en augustus. Indien de vierde dinsdag een feestdag is dan op de derde dinsdag.

Contact via mail piet.glorieux@gmail.com en esperantokortrijk@hotmail.com.

LEUVEN - Esperanto 3000

http://www.esperanto.be/esperanto3000

14 december: Voordrachtavond over Hongkong

LIMBURG (Nolimes)

24 nov.: Pieter Jan Doumen over de zeer bloedige burgeroorlog in Amerika, die precies 150 jaar geleden begon en het land in 2 scheurde.

OOSTENDE - La Konko

Meer info: Marc Cuffez, voorzitter via 0486 362365 of marc.cuffez@telenet.be; Flory Witdoeckt, ondervoorzitter via 059 702914 of flory2@witdoeckt.be
Lokaal: Albertschool, Ooststraat 29 te Oostende (tenzij anders vermeld)

Cursus voor gevorderden: elke maandag 14u30-16u30 (niet op 26/12 en 02/01)

Gespreksavond voor gevorderden: woensdag 19u - 21u op: 9 en 23/11 en 14/12

11 dec.: Zamenhoffeest 11.30 tot 17.30.
Prijs: 16 euro voor aperitief, koude schotel met vlees en vis, taart en koffie of thee, wijn, bier,... alle dranken inclusief. Inschrijven tot 28 november (meer informatie op het forum).

PEER

Elke laatste donderdag van de maand van 20 u. tot 22 u. in Cultuurcentrum "'t Poorthuis", Zuidervest 2, 3990 Peer van september 2011 t/m juni 2012. Alle Esperanto-sprekers zijn van harte welkom !

15 dec.: Zamenhoffeest in het restaurant "De Boskar", Markt 1, Peer, georganiseerd door Rik Leijskens. Prijs: ca 15 euro. Iedereen, lid of niet, is welkom. Gelieve wel Rik Leijskens te verwittigen via stefan.leijskens@pandora.be. Je mag ter plaatse betalen of overschrijven naar de rekening van LEA, 735-0190144-12 (KBC).

Donderdag 12 januari:
Bronsteinn

Donderdag 23 februari:
Jan Doumen "De Amerikaanse burgeroorlog"

Donderdag 29 maart:
KVIZO - Henri Schutters

Donderdag 26 april:
Kantoj

Donderdag 31 mei:
KARTLUDO - Rik Leijskens

Donderdag 28 juni: Wandeling omgeving 'De Tomp' Achel o.l.v. Paul Hotterbeeckx

TIENEN – La Hirundo

http://home.tiscali.be/lahirundo/

Info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen.
Tel en fax: 016 / 81 52 46, bert.boon@skynet.be

La Zamenhofa Festmanĝo 2011

okazos en la restoracio '2-Wheelers' en Brasschaat, Bredabaan 537 (angulo De Borrekenslei).
Kiam? jaŭdo, la 8a de decembro. Ni antaŭvidas la aperitivon, oferita per nia klubkaso, je 18.30 h.
gaat dit jaar door in het restaurant 2-Wheelers te Brasschaat, Bredabaan 537 (hoek De Borrekenslei) ,
Wanneer? Donderdag 8 december. Wij verwelkomen u tegen 18u30 met een aperitief, aangeboden door de clubkas.

Vi estas invitata por partopreni pere de la suba aliĝilo. Via kontribuo estas 25 EUR popersone.
Ĉi-tiu prezo ne inkludas la dummanĝa(j)n trinkaĵo(j)n.
Je bent uitgenodigd om hieraan deel te nemen mits invulling onderstaand formulier. Je betaalt 25 EUR per persoon. Dranken tijdens de maaltijd dienen nog apart bijbetaald te worden.

Bonvolu elekti 1 antaŭpladon (1A...1C), 1 ĉefpladon (2D...2H) kaj 1 deserton (3J...3M) el jena listo kaj mencii en la suba formularo. Ni devas antaŭmendi la pladojn minimume 1 semajnon.
Gelieve uit onderstaande lijst 1 voorgerecht (1A...1C), 1 hoofdgerecht (2D...2H) en 1 nagerecht (3J...3M) te kiezen en dit kenbaar te maken op bijgaand formulier. Uw keuze moet 1 week op voorhand kenbaar zijn.

1A: Duo de (fromaĝ- kaj salikok-) krokedoj duo van kaas- en garnaalkroket
1B: fiŝsupo al la franca Franse vissoep
1C: Cerva Karpaĉo kun aŭtuna salato Carpaccio van edelhert met een herfstslaatje

***

2D: Bovida Turnedoso kun freŝa sezonlegomoj Kalfstournedos met verse seizoensgroentjes
2E: Skampo al la kuirestro kun fritoj Scampi op wijze van de chef met frietjes
2F: aŭtuna salatego kun pano grote herfstsalade met eendenfilet, ganzenlever en hazelnotendressing, brood
2G: ĉasaĵstufpoto kun krokedoj wildstoofpotje met kroketjes
2H: vegetara Pastaĵo kun tomato kaj parmezano Pasta met tomaat en Parmezaan (vegetarisch)

***

3J: Blanka Damo Dame Blanche
3K: brusela vaflo kun batita kremo brusselse wafel met slagroom
3L: freŝfarita Irlanda Kafo vers gemaakte Irish Coffee
3M: mokakafo kun kalvadosa vino Mokka met Calvados

Bonvolu plenigi ĉi-tiun formularon kaj sendi ĝin antaŭ la 1a de decembro al :
Gelieve het formulier in te vullen en vóór 1 december te overhandigen aan :
Johan Donckerwolcke (johan@solana.be – fax 03/685 03 43 – Heidestraat 24 – 2950 Kapellen)

la estraro

Persona nomo, familianomo: ....
naam, voornaam
partoprenos al la Zamenhofa festo de 8/12/2011 en Brasschaat ('2-Wheelers') kun ..... personoj
neemt deel aan het Zamenhoffeest van 8/12/2011 te Brasschaat (2-Wheelers) met ..... personen
kaj elektas : (bv. Ĉirkaŭstreki)
en kiest :(gelieve te omcircelen)
1a persono: 1A / 1B / 1C - 2D / 2E / 2F / 2G / 2H - 3J / 3K / 3L / 3M
persoon 1:
(eventuale) elekto de la 2a persono: 1A / 1B / 1C - 2D / 2E / 2F / 2G / 2H - 3J / 3K / 3L / 3M
persoon 2 (eventueel)
(por pliaj personoj, usu 2a formularo)
(voor meerdere personen, gebruik bijkomend formulier)
kaj pagas 25 EUR popersone * sur bankkonto 001-0 779 431-15 de 'la Erikejo'
(bv. ĉirkaŭstreki) * surloke al Johan
en betaalt 25 EUR per persoon * op bankrekening 001-0 779 431-15 van 'La Erikejo'
* ter plaatse aan Johan

Contactadressen in Vlaanderen

ANTWERPEN *Esperanto-Antwerpen*, p/a Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, tel.: 03 234 34 00, E-post: esperanto-antwerpen@esperanto.be
BRUGGE *Paco kaj justeco*, Heidi Goes, Assebroeklaan 2, 8310 Brugge, tel. (0)50 675178 , heidi.goes@gmail.com
BRUSSEL H. Falk, Eikenlaan 7, 1640 St.-Genesius-Rode, tel. 02 358 42 14, E-post: helene.falk@skynet.be
GENT *La Progreso* Katja Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77, E-post: gent@esperanto.be
KALMTHOUT *La Erikejo*, Mireille Smet-Storms op 03 666 83 19 of via mireillestorms@hotmail.com
KORTRIJK *La Konkordo* P. Glorieux, Werkenstraat 56, 8610 Werken, tel.: 051 62 39 28. E-post: piet.glorieux@gmail.com, Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96, E-post: esperantokortrijk@hotmail.com
LEUVEN *Esperanto 3000* Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320 Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12. E-post: rogergoris@unitedtelecom.be.
LIMBURG *Limburgse Esperantovereniging* H. Schutters, Panhovenstraat 10, 3930 Peer, tel.: 011 63 55 92. E-post: henri.schutters@skynet.be.
LONDERZEEL Frederik Van den Brande, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65. E-post: comite.jean.pain@skynet.be.
OOSTENDE *La Konko* Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65 (gsm)
ROESELARE / TIELT zie KORTRIJK
TIENEN *La Hirundo* <http://www.lahirundo.be>
Info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen,Tel en fax: 016 / 81 52 46, e-post: post@lahirundo.be
TURNHOUT Maria Dom, e-post: de.groot-dom@telenet.be

Contactadressen in Nederland

http://www.esperanto-nederland.nl/ned/regionale-groepen.php

ALKMAAR Afdeling Alkmaar. Bert Klijn, Klipper 119, 1721 GW Broek op Langedijk, Tel 0226-314183, E-post: esperanto.alkmaar@gmail.com
ALMELO G.C.A.M. Dercks, Molenstraat 20, 7607 AL Almelo. Tel. 0546 819403, gcamdercks@home.nl
AMSTERDAM Ans Bakker-ten Hagen Kastelenstraat 231-2 NL-1082 EG Amsterdam Tel +31(0)206 421 853.
APELDOORN: Mevr. A. Schouten, Dintel 20, 733 MC Apeldoorn. Tel. 055 5332923.
BEVERWIJK *Stelrondo* R. Moerbeek, Zwaansmeerstraat 48, NL-1946 AE Beverwijk, tel.: (0252) 23 10 79.
DEN HAAG *Internationaal Esperanto-Instituut (IEI)* Riouwstraat 172, NL-2585 HW Den Haag, tel.: (070) 355 66 77.
DEN HELDER *Contact:* Vinus Lathouwers Kruiszwin 1205 NL-1188 LE Den Helder, Tel +31(0)223 643 781, lj.lathouwers@quicknet.nl
DEVENTER zie ALMELO.
EINDHOVEN R. Bossong, Floraplein 23, NL-5644 JS Eindhoven, tel.: (040) 211 41 62, ru.bossong@planet.nl
ENSCHEDE Corrie Kwantes, Marnixstraat 57, 2023 RB Haarlem, Tel 023-5276561.
GOUDA Alfonso Pijnacker Postbus 778 NL-2800 AT Gouda Tel +31(0)651 376 257, a.pijnacker@xs4all.nl
GRONINGEN *Esperantocentrum*, T.W.S. Mansholtstraat 25, NL-9728 MC Groningen, tel.: (050) 527 45 72.
HAARLEM-HEEMSTEDE *Komprenado faras pacon* C. Duivenvoorden-Kors, Kamerlingh Onnesstraat 40, NL-2014 EM Haarlem, tel.: (023) 524 57 13.
HEEMSKERK Joke Hoobroeckx Marquettelaan 33 NL-1964 JR Heemskerk Tel +31(0)252 232 155 E-mailadres: hbxd@freeler.nl
HELMOND Toine Gremmen, Nassaustraat 3, 5707 HL Helmond, tel.: (0492) 54 44 72, info@twangremmen.nl
LEIDSCHENDAM-VOORBURG: M.H. Erasmus-van Zadelhoff, Laan van Oostenburg 40, NL-2271 AP Voorburg, tel.: (070) 38635 29. E-post: marjet.erasmus@zonnet.nl
NIJMEGEN Klubo “Zamenhof” Jan Bemelmans Turkooisstraat 43 NL-6534 WD Nijmegen Tel +31(0)243 882 926
OOST-VELUWE Anneke Schouten-Buys Dintel 20 NL-7333 MC Apeldoorn E-mailadres: sampan@tiscali.nl
ROTTERDAM *Merkurio* P. Schuil, Park Vossendijk 331, 3192 XG Hoogvliet, tel.: (010) 416 14 49.
TANEF/*La Migranto* Aad Demmendaal-o/d Brouw, Boekenrode 11, NL-3085 JA Rotterdam.
UTRECHT E.O. Ed Borsboom Noordweg 34 NL-3704 GN Zeist E-mailadres: ed.borsboom@versatel.nl
VOORBURG: zie Esperantogroep LEIDSCHENDAM-VOORBURG
ZEELAND S.P. Smits, Deken Tomaslaan 32 NL-4453 AL ‘s-Heerenhoek Tel +31(0)113 351 456 E-mailadres: spsmits@hotmail.com
ZEEUWS-VLAANDEREN: Det Koning, van Speykstraat 19, 4535 BN Terneuzen, tel.: 0115 – 694 670, E-post: det@digitalplaygrounds.com

Andere nuttige adressen

Vlaamse Esperantobond / Flandra EsperantoLigo Frankrijklei, 140, B-2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00, Fax.: 03 233 54 33. Epost: info@fel.esperanto.be. Internet: www.esperanto.be
Vlaamse Esperanto Jongeren Vereniging / Flandra Esperanto Junulara Asocio p/a Frankrijklei 140, B2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00 Epost: fleja@esperanto.be.
ILEI-Belgio: Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65, marc.cuffez@telenet.be
Esperanto Scoutsvereniging/Skolta EsperantoLigo (SEL) Stein Hautekees, Rue des Rèches 20, B-5530 Yvoir, post@sel-belgio.be Zie ook: www.sel-belgio.be
Association pour l’Esperanto, p/a Marcel Delforge, rue des Glacières 16, B6001 Charleroi (Marcinelle). Tel.: + fax: 071 43 14 13. Epost: mardelforge@brutele.be.
Belga Esperanto Fervojista Asocio (Spoorwegesperantisten), Lucien De Sutter, Frère Orbanstraat 210, 8400 Oostende. Tel:059 50 18 25.
Esperanto Nederland, secretaris, p/a Ineke Emmelkamp, Arubastraat 12, 9715 RW Groningen, T: 050-5718842, E: sekretario@esperanto-nederland.nl
Hoofdkantoor van de Esperanto WereldVereniging/Centra Oficejo de UEA Nieuwe Binnenweg 176, NL3015 BJ Rotterdam, tel.: 00 31 10 436 10 44. Epost: uea@inter.nl.net.

Bestuursleden van FEL

Voorzitter:	Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65, marc.cuffez@telenet.be
Ondervoorz.:	Flory Witdoeckt, Wapenplein 17 - 8, 8400 Oostende, 059/70.29.14, flory2@witdoeckt.be
Penningm.:	Bart Demeyere, Albert Dyserynckstraat 28, 8200 Brugge bart.demeyere@esperanto.be
Secretaris:	Kimmie Spaapen, Karel Mestdaghplein 6, 2020 Antwerpen, sekretario@fel.esperanto.be
Bestuurslid:	Walter van den Kieboom, Wapenplein 17 - 8, 8400 Oostende, 059/70.29.14
Bestuurslid:	Helena Van der Steen, Turnhoutsebaan 459, 2140 Borgerhout, h.vdsteen@scarlet.be
Bestuurslid:	Yves Nevelsteen, Kortrijksesteenweg 285/4, 9800 Deinze, yves@ikso.net

ISSN-0772-540X afgiftekantoor Antwerpen X
Tweemaandelijks tijdschrift

Karaj membroj kaj simpatiantoj de la Erikejo,

Denove vintro proksimiĝas kaj 2011 kuras al sia fino.
Ĉu ĝi alportis al la mondo pli da paco, feliĉeco kaj justeco?

Malgraŭ tio la esperantogrupo La Erikejo-Kalmthout invitas vin partopreni sian tradician Zamenhoffeston je jaŭdo la 8a de decembro en restoracio de 2-Wheelers en Brasschaat.

Profesia kariljonisto kaj ĉarma esperanto instruisto sro Jo HAAZEN promesas nin prizorgi la festparolon dum la manĝo.
Jo prelegos nederlandlingve kaj tiel kreas familian etoson porke familianoj kaj geamikoj same kaptu la okazon aŭdi paroli tiun unikan kaj gharisman personecon kun koro je la ĵusta loko.
Tuj ekzamenu nian inviton kaj la enskribformularon enkluzivigita en la aldono bonvolu. (p .10)

Espereble vi povas ĉeesti.

La estraro deziras al ĉiuj agrablajn festotagojn okaze de la nova jaro 2012 !

Salutojn

Beste papa, mama, opa of oma,

Dit jaar organiseert de Esperanto-vereniging La Verda Stelo te Antwerpen (Frankrijklei 140) weer een kinderfeest voor kinderen tot 12 jaar, nl. op zondag 11 december, van 14:00 tot 17:00 u.

De kinderen, die vorige jaren hebben deelgenomen waren erg enthousiast. Het programma is erg gevarieerd, zodat geen enkel kind zich kan vervelen. Wie Nicky kent weet wel dat ze alle kinderen er bij kan betrekken en boeien. De deelnemertjes moeten zelf ook in actie komen terwijl de ouders of grootouders rustig toekijken en hun dreumes kunnen bewonderen.

Alle kinderen en kleinkinderen zijn hartelijk welkom. De kinderen moeten zelf geen lid zijn. Om alles goed te kunnen organiseren vragen we wel om naam, voornaam en geboortejaar van degenen, die zullen deelnemen te melden. Dat kan tijdens de vrijdagvergadering of per e.mail (ivo.durwael@telenet.be) of telefonisch aan het Esperantocentrum.

Verwittig ons maar zo snel mogelijk. Dan kan Nicky met de voorbereiding beginnen.

Tot 11 december!